

DIRVA

BIJO PERGALĖS

SENATO UŽSIENIO REIKALŲ KOMISIJOS
PIRMININKAS BIJO KARINĖS PERGALĖS
VIETNAME DAUGIAU NEGU... PRALAIMĖ-
JIMO, NES PERGALĖ NEATNEŠUSI GERŲ
VAISIŲ EUROPOJE, O AZIJOJE JI GALINTI
PRIVESTI PRIE KARO SU KINIJA...

Vytautas Meškauskas

Senato užsienio reikalų komisijos pirmininkas J. William Fulbright (dem. Ark.) sekmadienį, kalbėdamas ABC televizijos programoje Issues and Answers, prisipažino, kad jis daugiau bijas amerikiečių karinio laimėjimo Vietname negu ko kito. Toks senatoriaus pareiškimas tuo metu, kada per 200,000 JAV karių yra įvelti į žūtutinę kovą toje pietryčių Azijos šalyje, yra daugiau negu keistas. Negali sakyti, kad senatorius neturėtų visai jokio pagrindo tai baimėi, tačiau tas pagrindas yra daugiau fantazijos negu realaus apskaičiavimo vaisius. Jis teisingai nurodė, kad karinė pergalė Europoje neatnešusi gerų vaisių, tačiau taip tvirtindamas jis užmiršo paminėti, kad dabartinė būklė Europoje susidarė ne dėl to, kad amerikiečiai sumušė vokiečius, bet dėlto, kad jie leido ta savo pergalę pasinaudoti

sovietams. Žinoma, galima aiškinti, kad amerikiečiai be reikalo įsikišo į karą Europoje ir būtų geriau padarę leisdami daugiau nukraujuoti ir Hitleriui ir Stalinui, ir tik po to padiktavę savo sąlygas, išlaikydami tam tikrą jėgos balansą. Padėtis būtų kitokia ir tuo atveju, jei ir įsimašė į karą, būtų palikę Vokietiją stipria atsvara prieš Sovietų Sąjungą. Dėl to, kad prezidentas Rooseveltas pridarė daugybę klaidų, nėra jokios abejonės, tačiau visa tai priklauso praeičiai. Vienintelė iš to nauda tėra — pamoka ateičiai.

Ir kaip tik tai turėdami galvoje, grįžtame prie padėties Vietname. Fulbright teigia, kad pietryčių Aziją reikia neutralizuoti. Tai padarius, Kinija ten turėtų didelę įtaką, tačiau nedominuojančią. Girdi, ten būtų kažkas panašaus į JAV-Meksikos santykius!

Atrodo, kad senatorius negali įžiūrėti skirtumo tarp JAV ir Raudonosios Kinijos. JAV yra labai turtingas kraštas, kuris gali išsiversti savo resursais be jokios kaimynų "pagalbos", tuo tarpu Kinija yra skurdus skruzdėlynas, kuriam reikalinga nauja erdvė ir maistas. Pietryčių Azijos kraštai yra gana tankiai apgyventi, tačiau jie, ypač pietinis Vietnamas, gali pagaminti milžinišką ryžių perteklių, taip reikalingą Kinijai. Kaip tik čia pravartu atsiminti nacių Vokietijos politiką užimtuose Rytų kraštuose. Nėra jokios abejonės, kad ji būtų ten susilaukusi didelių simpatijų, jei būtų vedusi žmonišką politiką, tačiau jos ji nevedė ne tik dėl savo ideologijos, bet ir dėl savo neturto, kuris vertė kaip galima daugiau užimtus kraštus aplėsti. Panašiai yra ir su Raudonąja Kinija. Ją į ekspansiją ir agresiją stumia ideologija ir neturtas. Antra vertus, Kinija šiandien nėra tokia galybė,

kokia Vokietija buvo 1939 metais. Kariniai žiūrint, nūdienė R. Kinija daugiau primintų Vokietiją Hitlerio viešpatavimo pradžioje. Nėra jokios abejonės, kad, numatant netolimą ateitį, tada buvo galima griebtis tam tikrų žygių, kad tą ateitį pakeisti, tačiau nebuvo nei noro, nei valios. Ta prasme šiandien padėtis yra kiek panaši. Ir dabar nėra nei noro nei valios. Padėtis yra tačiau ir skirtinga, nes spekuliuodamos ta noro ir valios stoka, R. Kinija ir Sov. Sąjunga pastumė šiaurinį Vietnamą į tokius žygius, kurie galų gale išprovokavo JAV karinę intervenciją.

Taip susiklosčiusioje būklėje prezidentas Johnsonas pagaliau yra priverstas siekti karinio laimėjimo. Visai teisingai pereitą savaitgalį rašė Joe Alsopas iš Washingtono:

"Užuot plepėjęs apie eskaliaciją, šis miestas geriau padarytų pradėjęs kalbėti apie Vietnamo karo laimėjimą".

Prisimindamas eskaliacijos — karo išplėtimo, baimę, Alsopas pastebi, kad tie, kurie to prisibijo, tylo mis apeina faktą, kad ne Washingtonas, bet priešas plečia karo veiksmus. Jei Viet-Congas, t. y., komunistiniai partizanai, būtų tik lokalinis reiškinys, JAV visai nereiktų turėti Vietnamo tiek daug kariuomenės, būtų užtekę karinių patarėjų. Iš tikro gi, ne komunistiniai partizanai, bet jų reguliari kariuomenė, kurią šiuo laiku sudaro apie 10 divizijų, yra okupavusi didelę pietinio Vietnamo dalį ir ją valdo, ima mokescius bei vyrus į savo dalinius.

Pagal kiniečių partizanų taktiką, "išvadavimo karas" dalomas į tris fazes. Pirmoje atliekamas tik organizacinis darbas, antroje puolama mažais daliniais, tais puolimais priešas varginamas, o kai jo moralė palaužta, pradeda trečioji fazė. Tuo atveju jau puolama dideliais junginiais didesni miestai ir siekiama greitesnės pergalės.

Paskutiniomis žiniomis, Vietname komunistai pradėjo trečią fazę, nors pagal jų pačių taisyklės, šiuo laiku vistiek dar reiktų lai-

Tautinių šokių grupė "Žilvinas" šoka Vasario 16 minėjime Philadelphijoje. V. Gruzdžio nuotrauka.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI PHILADELPHIJOJE

Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjimas buvo atšvestas vasario 20 d. Lietuvių Muzikinėje salėje, dalyvaujant virš trijų šimtų žmonių. Tą dieną iš ryto šv. Andriejaus bažnyčioje įvyko iškilmingos pamaldos, kurias laikė svečias

iš Baltimorės kun. K. Pugevičius.

Pamaldose dalyvavo vietos organizuotas jaunimas su savo vėliavomis, jų metu porą giesmių pagiedojo sol. O. Pliuskonienė. Akademinė dalyje Lietuvių Tautinio ansamblio choras sugiedojo JAV himną. Prel. V. Martusevičius paskaitė invokaciją. Pagerbus žuvusių dėl Lietuvos laisvės, žodį tarė JAV Atstovų Rūmų narys William Cahill. Čia jis užjautė lietuvių tautą

buvo palydėta audringu plėkimu.

Buvo priimta keletą rezoliucijų, kurias paruošė vietos visuomenės ir VLIK veikėjas Jonas Stiklorius.

Pagrindinis kalbėtojas buvo Antanas Sniečkus, vienas iš organizatorių lietuvių eisenoje į Washingtoną ir i Jungtinių Tautų būstinę New Yorke. Savo kalboje jis trumpai apibūdino Vasario Šešioliktosios dienos ir šių Jaunimo Metų prasmę, o taip pat sudaryto

kytis antros fazės taktikos, t. y. smogti mažais daliniais ir tuojau pat bėgti. Tiesa, ir dabar jie nepuola didesnių miestų, o tik mažesnius kaimus, tačiau jie dabar yra priversti operuoti didesniais junginiais, kaip batalionas ar pulkas, kurie sudaro jau apčiuopiamą objektą amerikiečių "ieškojimo ir sunaikinimo" akcijai. Ir kaip tik didesnio masto kautynėse amerikiečiai gali patirti žymiai mažesnių nuostolių savo pranešėnės technikos pagalba.

Atrodo, kad komunistams būtų naudingiau laikytis II fazės taisyklių laukiant to laiko, kada amerikiečiams karas nusibos, todėl jų perėjimas prie trečios fazės sukelia nemažą galvosūkį. Čia galimas ir toks patiekto mįslės sprendimas, kad Hanoi karas darosi vis mažiau ir mažiau malonus. Komunistai nori galimai greitesnės pergalės ir užtat jie iki šių metų pabaigos žadą pietiniame Vietname

(Nukelta į 2 psl.)

Antanas Sniečkus kalba Vasario 16 minėjime Philadelphijoje. V. Gruzdžio nuotrauka.

dėl ištikusios nelaimės — Komiteto Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti pirmuosius laimėjimus. Gvilvendamas kovos būdus ir priemones Lietuvos laisvę beginant, priminė W. Churchillio žodžius, kurs sunkiose savo tautos dienose savo tautiečiams liepė būti kantriems ir nesigailėti kraujo, prakaito ir ašarų, kad pergalę laimėjus. Tvirtino, kad tik daugiau saviimi pasitikėdami laužiame sunkius darbus ir nušaliname atsiradusias įvairias

(Nukelta į 2 psl.)

Kas nauja Pasaulyje

* AUSTRALIJOS VYRIAUSYBĖ pareiškė padidinsianti 3 kartus savo karių kontingentą Vietname. Dabar ten yra 1,500, o numatoma pasiųsti 4,500, t. y. daugiau nei australų karių buvo pasiųsta į Korėją.

* KITI JAV SAJUNGININKAI bei šiaip JAV parama besinaudojantieji kraštai tęsia savo prekybą su komunistiniu Š. Vietnamu. Pats gynybos sekretorius McNamara patvirtino, kad 1965 m. iš 500 laivų, iškrovusių prekes Haiphongo uoste, 257 priklauso sąjungininkams, kurių gi vėl apie 10 į mėnesį buvę anglių laivai.

Reikia neužmiršti, kad Š. Vietnamas dar yra aprūpinamas geležinkeliais ir oro keliais Sov. S-gos ginklais ir kt. reikmenimis. Neveltui gi Š. Vietnamo premjeras pareiškė, kad "nugalėsime amerikonus Sov. S-gos ginklais".

* PREZIDENTO JOHNSONO POLITIKA Vietname remianti JAV studentų grupę, pasivadinusį Student Committee for the Defense of Vietnam, jau turi surinkusi pusę milijono studentų parašų peticijai ir skaito, kad akcija dar tik įpusėta.

* KONGRESMANAI SIDNEY YATES IR ROMAN PUCINSKI, vadovavę liberalų grupei užkirsti lėšų paskyrimą priešamerikinės veiklos komisijai veikti, surinko tik 24 balsus.

* PREZIDENTAS JOHNSONAS atmetė de Gaulle pasiūlymą tartis dėl reformų NATO konstrukcijoje ir dėl prancūzų pretenzijų perimti jos teritorijoje esančių JAV ir kt. valstybių karinių bazių kontrolę. Prez. Johnsono nuomone, bet kokios tais klausimais derybos bus vedamos dalyvaujant visiems NATO nariams.

Valymas Ghanos respublikoje...

PASTABOS IR NUOMONĖS

Vytautas Meškauskas

TIES METMENU DEŠIMTU NUMERIU...

"Išėini viešumon, — tesėk ir nemalonus brūkštelėjimus oriai (be gvolto) atlaikyt".

B. K. Naujokas,
Dirvos 23 Nr.

Naujas Metmenų Nr. paprastai padaro perversmą mano nusistovėjusioje rutinoje. Perskaitau vienu ypu, o tai nemaža knygutė — šį kartą 192 psl. Dėl to tenka apiešti svetimų laikraščių lektūrą, ieškant kuo pasidalinti su Dirvos skaitytojais. Paskui reikia skubėti, kad vėl grįžtum į nusistovėjusią tvarką...

Nepaisant tokių nemalonių, Metmenys man patinka. Man patinka nuolatinis ŽMOGAUS ieškojimas. Tas žmogaus, jo laisvės ir įpareigojimų kultas, mumyse buvo gerokai apieštas dėl suprantumų priežasčių. Tautinio atgimimo laikais priešakyje buvo stoma tauta, o ne atskiras individas. Tas pats buvo ir kiek vėliau, visoje Europoje siautėjant vienokio ar kitokio masto totaliniams režimams. Už tat Metmenų žmogaus iškėlimas mums šviežias ir būtinais reikalingas.

Bet kas gražu ir visai aišku teorijoje ar meno veikloje, sukelia nemažą neaiškumą praktikoje. Tai labai gražiai paliudija "petitu", smulkiu šriftu, surinkta Metmenų dalis, kuri

Bijo pergalės...

(Atkelta iš 1 psl.)

sutelkti net 20 savų divizijų. Galimas daiktas, kad jie nori dabar išnaudoti tą psichologinį momentą, kurį sudarė senatorius Fulbrigtas ir jo bendraminčiai, gąsdindami karo su Kinija galimybe. Laimei, Fulbrigto šalininkų skaičius mažėja.

Geriausiais tai įrodo senatoriaus Robert F. Kennedy išsišokimas, siūlant tartis su Viet Congu dėl koalicinės vyriausybės Vietname. Reakcija krašte buvo tokia, kad, anot paskutinio U. S. News & World Report Nr., vienas respublikonų senatorius, paklaustas, ar senatorius Robert F. Kennedy pakenkė sau tuo pasiūlymu, atšovė: "Pakenkė sau? Po velnių (hell), jis nusilaužė abi kojas". Roberto jaunesnysis brolis sen. Edward F. Kennedy (dem. Mass.) praėjo sekmadienio NBC televizijos programoje Meet the Press bandė brolio ir savo pozicijas pataisyti, aiškindamas, kad jie abu pritaria prezidento politikai, siekiančiai išpildyti JAV įsipareigojimus, tačiau su Viet Congu vistiek būtų neprošali pasitarti, nes jis nevisai priklauso nuo Hanoi. Ta prielaida tačiau nėra paremta jokiais žinomais daviniais. Pats senatorius Edwardas negalėjo paminėti bent kokios pavardės žmogaus, su kuriuo būtų galima tartis. Tiesa yra ta, kad vadinas Tautinis Išvadavimo Frontas, politinė Viet Congo iškaba, yra sudarytas iš pietiniam Vietnamui visai nežinomų asmenų, kurie klausio Hanoi. Savaimė aišku, kad su jais negali būti jokios kalbos ir būtų baisiausia klaida juos įsileisti į Saigono vyriausybę.

Tokie pareiškimai palieka kartų įspūdį, kad didžiausi JAV laimėjimo priešai slypi ir toliau ne pietryčių Azijos džiunglėse, o Washingtono politinėse kombinacijose.

nepaisant tokio "nužemimo", skaitytojų paprastai pirmiausiai yra perskaitoma. Nuo jos ir pradėsiu.

Metmenų vyr. redaktorius ir "spiritus movens" Vytautas Kavolis visai teisingai konstatuoja, kad gyvenime ideologijų išsekimo amžiuje. Gerovės laikais tai suprantamas reiškinys. Kam ideologija, jei visiems gerai arba bent nelabai blogai? Ideologija paliekama ūkiškai atsilikusiems kraštams. Ideologiją Kavolis ragina pakeisti tam tikru moraliniu impulsu, nes tik juo atsižvelgusi lietuviškoji visuomenė gali išbristi iš "įspūdingai gilėjančių savo moralinio provincializmo pelkių".

Sekančiame tačiau puslapyje prasideda V. Rastenio paskaita, skaityta 1965 m. balandžio 24 d. Chicagoje, kur ieškoma politinės... ideologijos.

Bet pirmiausia: kas yra Vincas Rastenis? Toks klausimas turbūt nekyla Dirvos skaitytojams, o Metmenų skaitytojams jį atsako Leonas Sabaliūnas trumpoj, šiltoji apibraižoje: Rastenis iš arčiau. Ten teigiama, kad Rastenis esąs tautininkų viršūnėje, jei ne pats, tai bent Rastenio-Nemicko "ašies" dalis!

Kas gi yra tautininkai, kokios jie politinės krypties? Dauguma tautininkų atsakytų turbūt, kad tai esanti vidurio srovė, gal net dešinė, bet tik ne kairė.

Čia ir prieiname prie staigmenos. Rastenis savo paskaitoje griaua mitą, kad tik "dešinė" politikoje yra geras reiškinys ir gieda himną "kairėi". Man pasidarė kiek neįauku klausant paskaitos, negeriau ją ir skaitant po L. Sabaliūno pristatymo. Tiesa, tautininkai turėjo nemažai klūvinių su savo ideologijos konstatavimu, tačiau, jei su tikti su Kavoliu, kad ideologijų amžius pasibaigė, Tautininkų Sąjūdis ir toliau galės labai patogiai išsiversti be ideologinių tomy, amerikonišku pavyzdžiu bėgamiems reikalams priimdamas savo "platformas". Bet Rastenis savo paskaitoje, pavadintoje "Pasimetimai tarp kairės ir dešinės, Lietuvos ir Amerikos" pasigenda kažkokios tvirtos, visiems lietuviams būtinai primestinos, politinės ideologijos: "ne iš šalies skambančiais šukiais, o mūsų intelekto rodykle vadovaujantis patikrintas tolesnio mūsų visuomeninio-politinio kelio brėžinys, didžiai reikalingas išbristi iš gausių pasisakymų tarp kairės, dešinės, Amerikos ir Lietuvos".

Kaip minėjau Rastenis atmeta politinę "dešinę", jis aiškiai simpatizuoja "kairėi", nors ir sakosi niekam nenorįs primesti savo pažiūrų. Kaip ten būtų, kur kokia ideologija esanti reikalinga...

Taip kiek jau išbaidytas konservatyvus skaitytojas turėtų visai išsigąsti perskaitęs Algimanto P. Gurecko rašinį: "Laisvės kovos metodiką peržiūrint". Jame, tarp kitko, autorius konstatuoja, kad "Lietuvoje vidaus santvarka negali būti sprendžiama, visai neatsižvelgiant bendros Rytų Europos situacijos. Wilhelmo Uracho išrinkimas Mindaugo II 1918 m., neriboto parlamentarizmo demokratijos laikotarpis 1922-1926 m. ir pagaliau 1926-1940 m. autoritarinis režimas Lietuvoje sutapo su atitinkamomis, tuo laiku Rytų Europoje vyrausiomis valsty-

binio gyvenimo sistemomis ir formomis". Dabar autoriui atrodo, kad komunizmas ilgai išsilaikys Rytų Europoje ir ateitis. "priklausys nuo pasaulio komunistinio judėjimo tolesnės evoliucijos ir ypač jo įsistiprinimo ar subliškimo Rytų Europoje".

To akivaizdoje autorius siūlo "pasakyti saviems ir svetimiems, kad mes kovojame ne su režimu, bet su svetima spauda, ne dėl vienos ar kitos santvarkos, bet dėl lietuvių teisės turėti savo atskirą valstybę".

Tokiu pasiūlymu autorius artinasi prie tų, kurie teigia, kad tik komunistai gali nulemti Lietuvos ateitį ir todėl reikia remti jų pastangas kovoti su "rusiškoju imperializmu". Ta mintis, man rodos, dažnai nors ir slapta, pasitaiko turbūt visų mūsų partijų veikėjų galvosenoje. Nevisai ryškioje formoje ją galima išskaityti ir liaudininko Prano Zūndės paskaitoje Santaros-Sviesos suvažiavime, atspausdintoje tame pačiame Metmenų Nr.

Tuo keliu einant logiškai prieisime prie zoologinio šovinizmo, kuriam nėra vietos bet kokiame žmoniškumui ar Kavolio propaguojamam moraliniam impulsui.

Čia reikia pastebėti, kad mūsų "reikalavimas" Lietuvai sudaryti nepriklausomą, nors ir komunistinę valstybę, nieko nepakeis. Palikime tai uždavinį lietuviams komunistams Lietuvoje. Kiekviena lokalinė valdžia stengiasi gauti galimai didesnę savivaldą, tačiau visiems komunistiniams režimams Rytų Europoje yra reikalinga stipri... Sovietų Sąjunga, kuri tik viena išlaiko visus tuos režimus Europoje. Nebus jos, neliks ir tų režimų. Todėl per daug nepasitikėkime ir lietuvių komunistų pastangomis išsivaduoti iš Maskvos globos. Jie žino ant ko jie sėdi.

Čia man ateina visai nuodėminga mintis. Jei mes savo reikalavimais, pareikštais kokį nors gražų savaitgalį, iš viso nieko negalim pakeisti, kodėl nepasilikti prie seno ir visai gražaus ilgesio: nepriklausomos ir visai gražios, žmoniškos, su visais moraliniais impulsais ir pagarba svetimam nuomoniui bei pažiūrai, Lietuvos? Kai kada svajonės pasirodo realesnės negu šalti, šia diena paremti, oportunistiniai apskaičiavimai.

Grįžtant prie stambesnių šriftu surinktos Metmenų dalies, reikia pastebėti, kad ten randame keletą idomių, greitai nesestančių straipsnių, kaip J. Blekaičio apie Ostrauskos dramatinę kūrybą, ir du straipsnius apie Krėvę: Vinco Maciūno — Incidentas dėl Skirgailos premjeros, ir A. Baltaragio — Krėvės sovietinio traktavimo raida. Literatūrinėje dalyje Katiliškis debiutuoja kaip poetas.

Šiame numeryje bandoma išsiaiškinti katalikų-liberalų santykius. Draugo bendradarbis A. Rimvydas rašo, kaip jam atrodo liberalai ir prieina išvados, kad gal ir turimas bendras "žmoniškasis" tikėjimas. V. Kavolis sakosi sutikęs daug "nepažįstamų draugų"... "Ateityje".

Metmenys gaunami: Ramojus Vaitys, 615 Hinman Ave., Evanston, Ill.

Antanas Sniečkus, pasakęs pagrindinę kalbą Vasario 16 minėjimo Philadelphiaje, su minėjimo organizatoriais stebi meninę programą. Nuotraukoje iš kairės: Antanas Sniečkus, prel. dr. V. Martusevičius, skaitęs invokaciją, LB Philadelphiaje apyl. pirm. inž. Juozas Ardys, atidares minėjimą ir LB pietryčių apyg. pirm. adv. St. Maukas, pravedęs oficialią minėjimo dalį. V. Gruzdzio nuotrauka

PHILADELPHIJOJ

(Atkelta iš 1 psl.)

klūstis mūsų gyvenimo kelyje. Nesitikėkim, kad kiti vestų mūsų laisvės kovą. Nesame vieni ir tokių draugų pasiieškime daugiau, o kad mūsų tauta mažą, ne-aimanuokim, bet žinokim: kad ir mažas kupstas didelį vežimą paverčia.

Daugiau supraskime pareigos ir didesnės mūsų visų vienybės bei susiklausimo vertę. Kad įskaudinus mūsų krašto užgrobiką ir iš jo kruvinių nagų susigrąžinus tautai laisvę, čia mes laisvame pasaulyje gyvendami stipriau pakrutėkime, plačiai ir galingai apeliuokime į tokių pat laisvų tautų ir jų vadų sąžinę, kad mūsų reikalavimas būtų išklaustas ar mūsų krašto okupanto sauvaliavimas sutramdytas. Ir savo tėvynės laisvinimo veikloje te niekas nesuabejoja ir nebando vietoje tupėti, nes mūsų tėvų žemės vadavimo kelias yra pagrįstas teisingumu ir laisvės siekimu, tad visur rodykime daugiau aktyvumo.

Po A. Sniečkaus žodžio dar buvo dairomasi kokio atstovo nuo valstijos gubernatoriaus ar miesto burmistro su sveikinimo kalba išėinant, bet į tą mūsų brangią šventę nė vienas jų nepasirodė... net rašto neatsiuntė. Ir dabar neaišku, kokios jiems "druskos" teiktina, kad tokius mūsų minėjimus prisimintų. O gal mes patys ne taip kreipiamės ar pasirodome jiems, kad taip atsitinka. Žvelgiant į šios lietuvių kolonijos dydį ir ją lyginant su tokiomis pat kitomis, ten (kaip spauda informuoja) kitaip reikalai rieda ir dėlto prasiveržia nuostaba.

Meninėje dalyje savo programą gražiai atliko Lietuvių Tautinio ansamblio choras, lietuvių studentų tautinių šokių grupė Žilvinas ir Vinco Krėvės mokyklos mokinių grupelė Šarūnas, kurie tiek paskirai pasiieškėdami tiek ir kartu pasigerėtinai pašoko ir padainavo.

Čia turėta ir staigmena. Minėjimo programoje neskelbti įžygiavo Aqua String Band muzikantai, kurie įprastiniame Naujų Metų — Mummers Parade — Philadelphiaje lietuvių grupę atstovavo pasivadindami: Lithuanian Fantasy. Jų vadovas — kapitonas yra lietuvis Edvardas Vencus, šiais metais laimėjęs savo grupę 2.070 dol. premiją ir pats dar gavęs iš to pasirodymo konkurso komisijos 75 dol. reprezentacinės premijos.

Minėjimas baigtas Lietuvių tautos himnu. Laisvinimo reikalams surinkta apie 2.000 dol. Patį minėjimą organizavo, tvarkė ir jį pravedė mūsų jaunesnioji karta.

Ipavakarėjus, Vasario še-

J. Bubelis

LIETUVIŠKOS KNYGOS, PLOKŠTELĖS, MEDŽIO DROŽINIAI, AUDINIAI, GINTARAS

ir įvairios kitos importuotos dovanos!

Visa tai galite įsigyti, atvykę į naujai atidarytą DIRVOS krautuvę, 6907 Superior Ave.

Krautuvė atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak., šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. p. p.

Vinco Krėvės liuanistinės mokyklos Philadelphiaje mokiniai stebi Vasario 16 minėjimo programą. V. Gruzdzio nuotrauka

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

ARTĖJA DIRVOS ŠVENTĖ

Amerikos lietuvių laikraščiai, atlaikę visus pradinis vargus ir asimiliacijos pavojus, pastarųjų poros metų laikotarpyje peržengė pusšimčio metų gyvavimo laikotarpį. Per tą 50 metų vieni laikraščiai dėl įvairiausių priežasčių užsidarė, kiti gi ne tik atlaikė įvairius sunkumus, bet dargi patobulėjo, pakilo tiražu ir užėmė tvirtą ir nebe palaužiamą poziciją gausios Amerikos lietuvių visuomenės sąrauge. Tų ne tik atlaikiusių, bet ir išpopuliarėjusių laikraščių tarpe yra Dirva, iš ilgalaikio savaitraščio pakilusi į tris kartus į savaitę leidžiamą laikraštį. Nors tai dar ne dienraštis, bet reikalavimai, įpareigojimai ir traktavimas labai dažnai prilygsta dienraščiams, kas sudaro kartais savotišką padėtį tiek redagavimo tiek ir administravimo atžvilgiais.

Bet ne apie tai šiandien norime kalbėti. Ši kartą norime pažymėti, kad lietuviškosios spaudos, jos tarpe ir Dirvos, vaidmuo kas kart labiau išryškėja ne tik lietuvių visuomenėje, bet ir įvairiaspalvėje ir sudėtingoje šio didelio ir galingo krašto tautų vaivorykštėje.

Dar taip neseniai, Dirvai jau kelinti metai perėjus į ofsetinę spaudą ir leidžiant 3 kart į savaitę, vienas didžiųjų Clevelando dienraščių savo tautybių reikalų redaktoriaus plunksna "iš inercijos" pastebėjo, kad tautybių spauda, turėdama prisitaikyti prie asimiliacijos proceso, pereinanti į anglų kalbą arba — mirštanti. Lietuviškoji Dirva gi esanti dar vienu iš "surviving weekly". Tuoj į tą pastabą reagavus, minėtas žurnalistas sekančią rytą atvyko Dirvos redakcijon su fotografu ir sekančioje laidoje savo skaitytojus pailformavo apie tikrąją padėtį ir savo neapdairumą atitaisė. Tai buvo kartu įspėjimas ir Dirvai, kad negalima užsidaryti vien savame kiaute, bet reikalingas atdaras langas ir į amerikonių visuomenę, kad toji žinotų ir suprastų, jog Ame-

rikos tautybių mozaika ne visad susidaro iš negyvų ir tik istoriją primenančių iškasenų. Tiek amerikonių visuomenės ir administracijos atstovai, tiek ir platesnės mūsų pačių tautiečių eilės jau pastebėjo faktą, kad laikraščiai neįmanoma augti, tobulėti tautiniai negyvoje, tautybių jūroje suskystėjusioje visuomenėje. Laikraštis gali augti, o ne tik išsilaikyti, tik tautiniai susipratę ir veiklioje bendruomenėje. Todėl Dirva, peržengusi 50 metų amžiaus slenkstį, nėra atskiras augalas sausos uolos plyšyje, bet atspindys ir atgarsis gyvos, darbščios ir sąmoningos lietuvių visuomenės.

Tas ryšys su lietuvių visuomene ir įpareigoja Dirvos vadovus gražią ir prasmingą sukaktį atšvęsti ne uždarame ratelyje, bet kartu su plačiąja lietuvių visuomene ir toje aplinkoje, kurioje Dirva tik gali augti ir bujoti.

Pagrindinis tos šventės momentas vyks gegužės 7 d. Clevelande, Pick-Carter viešbutyje. Ten vyks iškilmingas posėdis, o po to koncertas ir balius.

Bet tai dar ne viskas. Nes ne visi Dirvos skaitytojai ir rėmėjai plačiame pasaulyje galės, kad ir reikšmingose, bet palyginti, trumpose iškilmėse dalyvauti. Rengėjai tai ir svarsto, posėdžiauja ir ruošia galimybes, kad prie reikšmingo lietuvių spaudai istorinio momento kiekvienas galėtų prisidėti ir savo vardą įamžinti. Visoms toms galimybėms išaiškinti ir sąlygas sudaryti baigiama ruošti atitinkami laiškai Dirvos skaitytojams ir rėmėjams. Tame darbe visu uolumu jungiasi Vilties draugijos valdyba, Dirvos administracija bei malonūs Dirvos bičiuliai ir talkininkai. Į tą talką yra kviečiami jungtis artimieji Dirvos bendradarbiai. Visi į talką kviečiami ne užbaigtuvėms, bet geruose pagrinduose statomai ateičiai. (J. Č.)

MIELASIS SKAITYTOJAU:

Tegul nelieka ne vienos lietuviškos šeimos,
kuri neskaitytų bent vieno lietuviško laikraščio!
TO PASIEKSIME, KADA KIEKVIENAS SKAITYTOJAS TAPS
SAVO LAIKRAŠČIO PLATINTOJU.
Pasitarnausi savo pažįstamam ir Dirvai, jeigu
prikalbinsi jį užsisakyti Dirvą ir tai padarysi tuojau.

Vasario 26 d. Chicagoje įvyko Vakaras Algimantui Mackui. Nuotraukoje muz. Dariaus Lapinsko cantatos deklamatos "Mirusiems mūsų mylimiesiems" atlikėjai. Kairėje deklamatoriai M. Pakalniškytė ir L. Barauskas, pianistas W. Charkowsky, komp. D. Lapinskas ir solistai A. Stempuzienė, St. Baranauskas. Toliau matomas vyrų kalbantis choras (su kaukėmis) ir instrumentalistai.

P. Petručio nuotrauka

ISPŪDŽIAI IŠ VAKARO ALGIMANTUI MACKUI

ANTANAS NAKAS

Š. m. vasario mėn. 26 d. Jaunimo Centre Chicagoje Santara-šviesa suruošė mirusio Algimanto Mackaus minėjimo vakarą. Tai buvo vienas iš originaliausių minėjimų koki teko išgyventi per paskutiniuosius metus Chicagoje. Šio vakaro atrakciją sudarė vienveiksmė Kosto Ostrausko drama "Duobkasiai", paskirta Algimanto Mackaus atminčiai pagerbti, ir didelė, originali naujiena, kompozitoriaus Dariaus Lapinsko cantata deklamata — garso ir šviesos spektaklis "Mirusiems mūsų mylimiesiems".

Scena iš Kosto Ostrausko dramos "Duobkasiai", kuri buvo pastatyta vasario 26 d. Chicagoje, Algimantui Mackui skirtame vakare. Iš kairės Algimantas Dikinis, Vytautas Juodka ir Dalia Juknevičiūtė. Veikalą režisavo Jurgis Blekaitis. Dekoracijos Algirdo Kurausko.

P. Petručio nuotrauka

patiko, tačiau jaunesnioji karta, ypač tie, kurie seka naujovišką pasaulinę literatūrą, šį veikalą priėmė labai palankiai. Mirties ir gyvenimo problema šiame veikalė ypač stipriai išryškinta. Veikalas psichologiniai gilus, vietomis kiek sleigiantis.

Kostas Ostrauskas eksperimentuoja su žiūrovais ir klausytojais. Tikėjime, kad jo talentas būsimuose veikaluose suras išraiškos priemonių pavaizduoti ne tik jo taip pamėgtą sleigiančią mirties temą, bet panagrinės ir šviesesnes mūsų gyvenimo prošvais-tes, artimas jo dramai "Kanarelė".

"Duobkasių" personažus savo aktoriškais talentais išryškino A. Dikinis, V. Juodka ir naujai pasirodžiusi mūsų scenoje talentinga aktorė Dalia Juknevičiūtė. Daugelis labai palankiai vertino jos vaidybą. Jurgio Blekaitis ir Dalios Bylaitienės režisoriški polėkiai ir gilus teatro supratimas labai vykusiai išryškino dramaturgo polėkius. Ostrauskas, Blekaitis ir Bylaitienė — puikus "trio" — jau ne kartą savo sugebėjimais mums davė aukštos vertės spektaklius.

Dailininko Algirdo Kurausko įdomios dekoracijos labai prisidėjo prie veikalo dramatinės įtampos išryškino. Dekoracijas gerai išpildė Fredas Paliokas. Scenos talkininkė — Jurgita Zimavičiūtė. Stasio Gasiūno ir Romo Urbono scenos apšvietimas spektaklio eigoje buvo efektingas.

Naujas Dariaus Lapinsko kūrinys — garso ir šviesos

spektaklis "Mirusiems mūsų mylimiesiems" buvo tikrai naujovė mūsų scenoje ir dėmesio centras. Autorius šiame kūriny ieškojo sintezės tarp cantatos ir spektaklio, tarp dainavimo ir deklamavimo, visą tai bandydamas apjungti šviesos efektais. Lapinskui tai gerai pasisekė. Vykęs bandymas, kuris giliai įstrigo į žiūrovo sąmonę. Tenka manyti, kad mažai atsirado tokių, kurie liko abejingi šiam spektakliui. Po D. Lapinsko pavykusio koncerto, suruošto per Margučio minėjimą Chicagoje 1965 m., šis naujas kūrinys dar kartą patvirtino nuomonę, kad Lapinskas yra talentingas, išradingas kompozitorius, nevengiantis savo moderniose

kompozicijose lietuviškumo dvasios. Susižavėjęs Algimanto Mackaus poezija "Jo yra žemė" ir "Chapel B", kur gausu įvairių kontrastų — nuo lyriškai — nostalginių iki maištaujančių, jis ėmėsi parašyti šią kompoziciją. Muzika parašyta naujovišku stilium ir šį veikalą būtų sunku priskirti kuriai nors šių dienų muzikos srovei. Veikalas turi keletą dalių, pasižymi savitu charakteriu. Veikalo eigoje, išryškėjus muzikai ir dainavimui, jis staiga pertraukiamas deklamacijos, kuri lydimas tik fortepiono partijos ir šviesos efektų. Yra temų, pavyzdžiui, lietuviškos raudos melodija, kuri per visą veikalą moduliuojama iki neap pažinimo. Veikalas artėjant prie finalo, ypač darosi efektingas: jis kyla dramatišku crescendo. Orkestras, dainininkai ir kalbantis choras įvairiais būdais kartoja: "Ir mirtis nebus nugalėta". Deklamatorių ir kalbančio choro frazės kartojamos tai didėjančiu, tai mažėjančiu tempu su šurpiu tragizmu, kol pačiame finale pasigirsta žodžiai "Tik tiek buvo skirta, tiek tik tebuvo duota". Kalbantis statiškas choras su fosforizuojančiom kaukėmis priegintoje scenos šviesoje, sukurto dailininko Algirdo Kurausko, sudarė didelį dramatinį efektą.

Solo cantatos partijas atliko Aldona Stempuzienė ir Stasys Baras. Deklamavo Leonas Barauskas ir Milda Pakalniškytė. Apšvietimas Stasio Gasiūno ir Mykolo Drungos. Garsų efektai — Algirdo Juškio. Kalbančio vyrų choro vadovas — Bernardas Prapuolenis. Savaimė suprantama, kad programos metu dėl nepakankamo susirepetavimo, įvyko kai kurių nesklandumų, tačiau jie nebuvo per daug žymūs ir nenustelbė gero spektaklio visumos.

Šiame veikale dominuojančių solistų nėra. Visi ansamblio dalyviai vienodai lygūs, vienodai svarbūs ir kiekvienas jų, pagal išgales, atidavė geriausią duoklę poeto atminčiai pagerbti. Tik tiek tebuvo skirta, tiek tik tebuvo duota.

• Ohio Bell prezidentas

Claude M. Blair savo raporte patiekė žinių, faktų ir skaitlinių, rodančių, kaip sparčiai auga ir plečiasi telefono bendrovės darbai ir uždaviniai. Praeitais metais telefonų kiekis paauogo 158 tūkstančiais, tuo būdu aptarnaujamų telefonų skaičiui pasiekus 3.282.000. Bendrovės apimtį paryškina tokie faktai — 66 mil. dol. 1965 m. buvo skirta naujoms statyboms, kai 1966 m. plėtimosi, modernizacijos ir kt. darbams skiriama net 100 mil. dol.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Kiaušinis vištą stumdo

Keista, bet visuomet yra pavojus nesusikaibėti, net tuos pačius žodžius vartojant. Dažnai taip pasitaiko paprastuose gyvenimo reikaluose, dar dažniau didžiuosiuose. Vienas iš tokių žodžių yra politika, apie ką vis gieda mūsų laisvės kovų gaidžiai, na, kai kada atsiliepiam ir mes kiti, paprasti višteliai.

Politikas yra asmuo, užsimantis viešaisiais reikalais. Jam rūpi viešųjų reikalų visuomenės ir kaip būtų geriausia juos tvarkyti. Jei jis nesiriboja būti tik tų reikalų tvarkymo techniniu praktiku, bet turi palinkimų ir filosofijai, tai jam tada ypač rūpi aukščiausios politinio gyvenimo formos -- valstybės ir valdžios kilmės, esmės ir vertybių klausimai.

Politikos pavadinimas kilęs iš graikiško žodžio "polis", kas reiškia miestas, -- taigi, lyg ir senovės miesto reikalų tvarkymas. Vėliau jis buvo taikomas apamai bet kokiai bendruomenei ar, kaip dabar sakom, visuomenei tvarkyti. Mes, vakariečiai, politikos mokslą pradėdam nuo Platono ir Aristotelio ir jų sąvonių apie idealią valstybę -- Utopiją. Visi žinom ir kartojam, kad žmogus, iš esmės, yra socialinis tvarinys, net "politinis gyvulys" (zoon politikon)...

Krikščioniškaisiais Viduramžiais buvo pasukta labiau į padanges, šv. Augustinas gana nepalankiai žiūrėjo į žemiškąją valstybę, kuri tada buvo laikoma daugiau velnio padaru -- civitas diaboli. Vėliau dar ilgaiėjo pro tarpiais piktos diskusijos apie šventosios Romos Bažnyčios ir šventosios Romos Imperijos santykius, kol Renesanso laikais vėl buvo atkasta žmogaus asmenybės ir individo teisės, o taigi ir teisės

steigti atskiras teritorines, po to, žymiai vėliau ir tautines valstybes. Gimė idėjos apie liaudies teises ir net teisę pasipriešinti tironijai. Ir valdžia ėmė atrodyti kylanti nebe iš Dievo, bet iš tam tikros sutarties tarp visuomenės ir jos vado ar vadų. Moderninė demokratija pradėjo brėžti.

Jai ne visur ir ilgai nesisekė, ir daug kraujo purų skalavosi maištų, sukilimų, revoliucijų ežerais. Ir vis tebeieškoma "idealių valstybės" ir jos santvarkos. Vokietis Hegelis ją suabsoliutino, skelbdamas valstybę esant tikslu savyje ir aukščiausio proto bei moralės įgyvendinimu. Fašizmas vėliau rėmėsi kiek panašiu valstybės primatu ir tvarkos principu. Gi Marksas su Engelsu, nors pasinaudodami Hegelio metodika, svajoto klasių kovai pasibaigus proletariato pergale socializme taip pertvarkyti visuomenę, kad valstybė pasidarytų nebereikalinga ir išnyktų. Jų įtakoje ir Leninas taip sapnavo prieš bolševikų revoliuciją, kad vėliau... įkurtų valstybinę santvarką su dar neregėto masto totalizmu ir diktatūra.

Nežinau, ar mes vienodai kiti kitą suprantam, bet šios kelios pastabos buvo, be abejo, tik paviršutiniškiausias mėginimas pavaizduoti, kas yra tikrasis politinės veiklos laukas. Mes jame sustojam ties tais punktais, kurie mums dabar palankiausi, būtinai ir trokštami: teisė kurti nepriklausomas tautines valstybes, teisė pasipriešinti tironijai, teisė tautai apsispręsti laisvais rinkimais su tikslu ir viltimi, ta-

riant Sidzikausko žodžiais, įsteigti demokratinę Lietuvos valdąs santvarką.

Tas, aišku, nebūtų reikalo šiandien ir ginčyti. Tai politika. Tai politinis pradai. Pagaliau, kas liečia žmogų ir visuomenę, gali būti politika ir politiška. Ir kultūra gali virsti, dažnai ir virsta, politikos priemone. Yra juk ir kultūros politika, net meno politika, kaip gyvenime būna Rapolo ar Jeronimo politika. Savo paskirties specialiais tikslais kultūros vertybės būna panaudamos politikai ir politiniams uždaviniams stiprinti. Bolševikiuose kraštuose, pvz., ypač religija bandoma pakeisti kultūrinė vertybė ir juišgyvenimais. Sovietinės kultūros kūrėjas partietis ten apamai yra valstybės valdininkas ir bemaž toks pareigūnas, kaip krikščionių bažnyčių klebonas ar vyskupas.

Bet savo esme kultūros prigimtis ir kultūrinė kūryba yra savaiminga, nepriklausoma, laisvo išgyvenimo ar įsipareigojimo vertybė. Autentiški menų ir mokslų puoselėtojai, išdidūs ir garbingi kūrėjai dažnai patys pernelyg išsukandčiai pasisako, kad jie tarnauja tik dievams, žmogaus dvasiai ir tiesai, -- ir niekam daugiau.

Bet Vliko pirmininkas su savo prakalba (ir seimas su savo nutarimais) taip kilniai nežiūri į mūsų tautinės kultūros vaidmenį. Jo "politinėje mistikoje" išeina, kad mūsų tautinės kultūros vertė yra tik reliatyvi, priklausanti pirmiausia nuo politinių pasisekimų, taigi, politikos sąlygų padarinys. Jis tvirtina, kad lietuvių tauta tik tada išliks, galės kurti ir plėsti savo tautinę kultūrą, kai ji vėl atgaus politinę laisvę. Ir tai jam yra tikroji laisvės kova, politinė "visų pirma"!

Žinoma, remiantis tokia samprata, gal ir yra kiek logikos sakyti, kad mūsų politikos turiniai ir tikslai, kaip ir visai politinei veiklai bei josios dalyviams, tikriesiems ir vieninteliams tautos balso ir valios reiškėjams politinių partijų vaivorykštėje -- priklausau skaidriausioji prokretorių šviesa, pradedant visuomenės išskirtinu respectu ir baigiant paskiro tautiečio pinigine. Ar net greičiau -- atvirksčiai, pradedant pinigine...

Tačiau dar norėčiau kartą garsiai paklausti, kaip klausia mažas, nekaltas vaikelis: kažin kas kam yra sąlyga būti, išlikti ir reikštis? Politinis pradai kultūriniam, ar kultūrinis politiniam?

Tautinė kultūra plačiausia to žodžio prasme (įskaitant ir tautinę ar bent tautiškumo elementais persunktą religiją) yra pagrindinė sąlyga tautai susiformuoti, išlikti ir suklestėti. Tautinės kultūros susikūrimas ir jos išplėtimas stiprina tautą, išlaiką ją gyvą netatšiauriausios nelaisvės laikotarpiais. Ir kol tauta gyva ir josios dvasinės kultūros raiškiai, tol yra ar bent atsiranda sąlygos ir politikams pasireikšti.

Tautinis lietuvių "atgimimas" praėjusiame šimtmetyje buvo nuodėmingai užveistas ne politikų ar ekonomistų, bet kultūrininkų. Jis gimė, žilo ir ištapo kultūrinė, ne politinė priemonė. Tik vėliau didžioji kultūros višta padėjo ir tokių kiaušinių, iš

kurių prasikalė politika ir jų partijos...

Patelkęs savo surizgusią, didžiai abejotiną, sakyčiau, klaidingų elementų kupiną premisą, nenuostabu, kad V. Sidzikauskas iš jos "logiškai" daro dar fantastiškesnę išvadą. Anot jo, "todėl dabarties sąlygom, Lietuvai esant okupuotai", politiniams pradai reikią skirti pirmenybę prieš kultūrinį pradą!

Kodėl tokia išvadą, kokiu pagrindu?

Lietuvių tauta prarado (tikim, laikinai) savo politinę laisvę, bet neprarado savo sielos, savo dvasios, savo sąmonės ir savo kultūros. Kodėl turim suteikti pirmumą pradai, kuris tai laimingai prasikala, tai vėl liūdnai pragaišta, prieš pradą, kuris yra daug pastovesnis, greit neprarandamas, esminis tautinei gyvybei ir charakteriui išlaikyti ir kuris yra sąlyga anam "visų pirmajam" reikštis?

Iš didelės tragedijos nepadarim begalinės tragikomedijos. Kaip buvo, kaip yra ir kas toliau dedasi?

Politis pradai ir visos jo naudojamos politinės bei diplomatinės priemonės (žinoma, ne dėl to prado kaltės ar "prastumo") per pastarus 25 metus, deja, nieko nepajėgė padėti lietuvių tautai atgauti laisvę, apginti ją nuo priešo kėslių, sustabdyti jos žalimą ir naikinimą.

Mes, be abejo, nepaltūžom neviltį ir neketinam palūžti. Mes dar karščiau kurstom save ir savuosius vis stiprinti Lietuvos išlaisvinimo kovą ir -- pirmiausia veržiamės prie politinio Lietuvos klausimo sprendimo. Veikiame iš paviršiaus įvairiai ir šakotai, bet iš tikrųjų vis tuo pačiu būdu ir turiniu -- teisiniu, propagandiniu, iš dalies diplomatinio, daugiausia apmai visuomeniniu pradai: protesto demonstracijom, rezoliucijom, pareiškimais, peticijom, prašymu JAV Kongresui priimti mūsų bylą palankius, anot Valiuko, "įstatymus", reikalavimais mūsų bylą įnešti į Jungtinių Tautų dienotvarkę ir t. t.

Tai gražu ir tai mums daugeliui suteikia malonų jausmą, kad aukojamės už tėvynę, judam, judinam ir klabenam. Mes tvirtai norim, atkakliai siekiame, be atvangos dirbam atstatyti, kas sugriauta ir užgrobita, vėl laimėti, kas pralaimėta. Tik šiandien jau nė vienas sąžiningesnis tautos vadas (net politikas!), rodos, nebedrįstų ir negalėtų drįsti griežtai tvirtinti, kad tuo keliu laimėjimas galėtų būti visiškai tikras, juo labiau užtenkamai greitas.

Priešingai!

Nuo karo pabaigos praėjo daugiau ne du dešimtmečiai. Jų eigą stebėdami ir dabartį matydami, suvokiame (ir Vliko pirmininkas savo prakalboje to nebeutylėjo...), kad nežitūrint kai kurių humanistinio pobūdžio prošvaisčių, esminės sąlygos maždaug blogėja, nes tiltų statymo politika į komunistinius kraštus daugiau naudinga Kremlui ir jo klapčiukams, negu pavergtiesiems, gi vėliausioji Vakarų taiko išsaugojimo strategija ir taktika "nieko gera nežada Baltijos valstybėms"...

Bet mes tai įsitikijom į tuos sutremptus ir vis dar nieko gero tautos gyvybei išlaikyti nežadančius politinius pradus, kad retai beprisimenam ir tūli gal visai užmiršom, jog dar liko tegu statistiškai nepasveriamas, bet labai stambus tautos gyvastingumo

dvasinis pradai. Liko net NKVD teroru sunkiai užgnaužiamas kultūrinis pradai ten tėvynėje, ir tuo labiau čia užsienyje. Ir visur jis yra pats paveikiausias tautinei sąmonei ir laisvo žmogaus garbei ugdyti.

Nes jis plačiausiai aprėpia visą žmogų, ne tik jo tautinius interesus ir protą, bet kartu jo sielą ir širdį.

Taigi, it koks magikas, jis mūrija klečiausią pagrindą tautos gyvybei išlaikyti, jautriausiai maitina laisvės viltį ir pagaliau stipriausiai žadina laisvės kovai.

Kodėl visa tai šiandien turėtume nustumti į antrą ar trečią vietą, o mūsų veikloje ir galvosenoje išskirtiną pirmenybę suteikti -- memorandumų ir notų rašinėtojams, trumpalaikės vertės demonstracijų žygininkams, tolimų išvykų keliauninkams, seimų ir konferencijų nutarimų bei pareiškimų krepšininkams, rezoliucijų napoleonams, aukšaburniškiems šventų, bet mal-

tų ir permatų banalybių ciceronams?

Ar tik tuo motyvu, kad, pasak Sidzikausko, "Lietuva yra okupuota" ir kad tokios "dabarties aplinkybės"?

Sutinku, kad, nesant kitokios išeities, Lietuva yra okupuota. Neginčiju, kad tokios yra dabarties aplinkybės...

Bet tada, -- argi ne kaip tik todėl šios aplinkybės turėtų kurstyti visai kitą atsakymą?

Rodos, be jokių įmančių filosofijų iš to sektų vienintelė protinga išvadą, jog kaip tik dabar pirmenybę turėtų priklausyti pradai, kuris daugiausia garantuoja tautos išlikimą, skatina ir ugdo tautinės kultūros kūrybą savitarpie stiprėti ir pasauliui parodyti, kad lietuvių tauta dar gyva, pajėgi, civilizota ir nusipelnusi laisvės.

Toks būtų, žinoma, retoriškai paryškintas atsakymas. Problema betgi yra tiek svarbi ir sudėtinga, kad ją dar vertėtų kiek panagrinėti lengvesniu, ramesniu, gal ir linksmesniu, arba "pragmatišku" būdu.

LAISVĖS KOVŲ DAINOS

Autentiška lietuvių partizanų kūryba. Tai vertinga knyga, paminklas mūsų laisvės kovotojams.

Kietais viršeliais įrišta, poeto Jono Aisčio redaguota, Lietuvos Nepriklausomybės Fondo išleista knyga gaudama DIRVOJE. Kaina -- 5 dol.

Siųskite čekį ar perlaidą šiuo adresu:

DIRVA,

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimo siuntiniams

DOVANAS -- SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstondiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausios aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- NEW YORK 3, N. Y. -- 39 -- 2nd Avenue -- AL 4-5456
- NEW YORK, N. Y. 10011 -- 108 W. 14th St. CH 3-3005
- BROOKLYN 11, N. Y. -- 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. -- 600 Sutter Avenue -- DI 5-6808
- ATHOL, Mass. -- 61 Mt. Pleasant Street -- CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. -- 271 Shawmut Avenue -- LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. -- 327 W. Broadway AN 8-0068
- BUFALLO 6, N. Y. -- 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO, Ill. 60622 -- 2222 W. Chicago Ave. BR 8-6966
- CHICAGO, Ill. 60608 -- 3212 So. Halsted St. WA 5-2737
- CLEVELAND, Ohio 44113 -- 964 Literary Rd. TO 1-1068
- DETROIT, Mich. -- 7360 Michigan Avenue -- VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. -- 636-38 Bridge St., N. W. Tel. GL 8-2256

- HAMTRAMCK, Mich. -- 11333 Jos. Campau -- GL 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. -- 290 Franklin Avenue. Tel. 233-8030, 246-0215

- IRVINGTON 11, N. J. -- 762 Springfield Ave ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio -- 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. -- 960 So. Atlantic Blvd. Tel. AN 1-2994

- LAKEWOOD, N. J. -- 126 -- 4th Street PO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. -- 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. -- 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. -- 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. -- 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 22, Pa. -- 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. -- 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. -- 2076 Sutter St. FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. -- 905 Bank St. PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. -- 174 Millbury Street SW 8-2868

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PICIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

- Leroux Strawberry or Cherry liqueur 5th -- 3.69
- Asbach Uralt-Import. Germ. brandy 5th -- 5.49
- Import. 5 Str. French Cognac 5th -- 5.75
- Napoleon Brandy 5th -- 3.35

- Coeur de France Cordials 5th -- 2.98
- Liebfraumilk Import. German Wine 5th -- 0.98
- Bordeaux Import. French Wine 5th -- 0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasauli! -- Mes aprėngsime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai, MANHATTAN marškiniai, LEE ir DISNEY skrybelės. Krautuvėje Jūs laukiami kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4640 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Tel. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nušimčių! Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Elda Rundzaitienė

"Šviesos taku"

LIETUVIŠKAS PLOKŠTELES GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI PAŠTU PER DIRVĄ.

DAINOS, D. Lapinsko komp., įdainuotos A. Stempužienės	
HI-FI	\$6.00
STEREO	\$7.00
CLEVELANDO VYRŲ OKTETAS —	
HI-FI	\$6.00
DAINŲ IR ARIJŲ REČITALIS, įdainavo sol. J. Vaznelis	
HI-FI	\$5.00
LIETUVIŲ IR KITŲ KOMPOZITORIŲ DAINOS —	
įdainavo B. B. Valterienė	
HI-FI	\$5.00
LIET. MENO ANSAMBLIS DAINAVA —	
Kalėdinių giesmių rinkinys	
HI-FI	\$5.00
O RAMUNĖLE PASAKYK — B. Tamošiūnienė	
populiari muzika	
HI-FI	\$6.00
POEZIJA — A. Gustaitis ir St. Santvaras	
HI-FI	\$5.00
AR PAMENI — Vanda Stankus pop. muzika ir dainos	
HI-FI	\$5.00
SUTEMŲ GARSAI — Vanda Stankus	
HI-FI	\$5.00
STEREO	\$6.00
PAVERGTOS TĖVYNĖS MUZIKA — Nr. 1 ir Nr. 2	
HI-FI	\$5.00
AR ŽINAI TĄ ŠALĮ — įdainavo sol. Roma Mastienė	
HI-FI	\$5.00
DAINUOJAME SU LIONE — L. Juodytės	
liet. dainų rinkinys	
HI-FI	\$5.00
LIONĖ JUODIS AT TOWNHALL — Dainos ir arijos	
įdainuotos L. Juodytės 5 kalbomis	
HI-FI	\$5.00
DAINOS IŠ LIETUVOS — sol. L. Juodytė ir	
RŪTOS Ansamblis	
HI-FI	\$4.00
STEREO	\$5.00
DAINŲ IR OPERŲ RINKINYS —	
HI-FI	\$5.25
BOSTONO LIETUVIŲ MISRUS CHORAS —	
HI-FI	\$4.25
ALICE STEPHENS SINGERS —	
lietuviškų dainų rinkinys	
HI-FI	\$4.95
LINKSMIEJI BROLIAI — J. Petrauskas, K. Dineika	
ir kt. humoro ir muzikos rinkinys	
HI-FI	\$5.00

Visa eilė trumpo grojimo liet. dainų ir muzikos plokštelių nuo \$1.75 iki \$2.25. Siuskite savo pageidavimus, nes sąrašas per ilgą skelbimui.

Siųsdami užsakymą paštu pridėkite prie plokštelių kainos 25 c. pašto ir persiuntimo išlaidoms.

Užsakymus su čekiu ar pašto perlaida siųskite šiuo adresu:

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

JAUNŲJŲ DAILININKŲ PARODA CHICAGOJE

Nuo kovo 19 d. iki 28 d. Chicagos Jaunųjų Dailininkų Klubas ruošia savo IV-tąją parodą Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre, Chicagoje.

Parodoje dalyvaus 14 dailininkų. Visi studijavę ir baigę dailės mokslus Amerikoje, kai kurie iš jų dirba komercinėje meno srityje, kiti mokytojauja, dar kiti dirba industrinėje meno šakoje. Darbų bus įvairių: tapybos, skulptūros, grafikos, medžio raižinių, akvarelių ir maišytos technikos.

Didelę parodos ruošimo dalį atlieka Klubo pirmininkas Valentinas Ramonis-

Valentinas Ramonis-Ramonaitis, Jaunųjų Dailininkų Klubo Chicagoje pirmininkas.

Ramonaitis, kas jam ne naujiena - šis darbas, nes dirba Vincent Price Enterprises, kaip parodų rengėjas ir išplanuotojas.

Tikimasi gausaus visuomenės atsilankymo ir dėmesio.

Kad šiek tiek pajavirintų parodą, bus skiriamos premijos už geriausius kūrinius. Tam yra sudaryta jūry komisija, kurioje mielai sutiko dalyvauti dail. V. Virkau, dail. Balukienė ir Bernardas Prapuolenis.

(zs)

J. Mikelevičius

"Mirtis"

Regina Jautokaitė

"Tyrame vandenyje"

ATVAŽIAVE Į CHICAGĄ
aplankykite

"69" MENO GALERIJĄ

VIRŠ 200 LIET. DAIL.
PASKUT. DARBŲ

KAILIŲ PREKYBĄ

IVAIRŲS KAILIAI

"SPARTA" atstovybę

RADIJO, RAŠOMOS IR
SKAIČIAVIMO MAŠINOS

MUZIKA NAMŲ

PIANAI IR VARGONAI

Valandos: 12-8 v. v. Tel 778-0505

Sav. STASYS ORENTAS

2612 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60629

ŽIEMINIAI LANGAI IR DURYS

ĮVAIRIAUSIŲ IŠDIRBINIŲ TVOROS. STOGELIAI IR KITI
MODERNŲS NAMŲ PAGERINIMAI

KOSTAS BUTKUS

Chicagoje

Telef. PR 8-2781 rytais ir vakarais: LU 5-6291 bet kuriuo laiku

Valentinas Ramonis-Ramonaitis

"Chicagos uoste".

Marija Ambrozaitienė

"Munė ir Murkis"

Nijolė Baniienė

"Gėlės audroje"

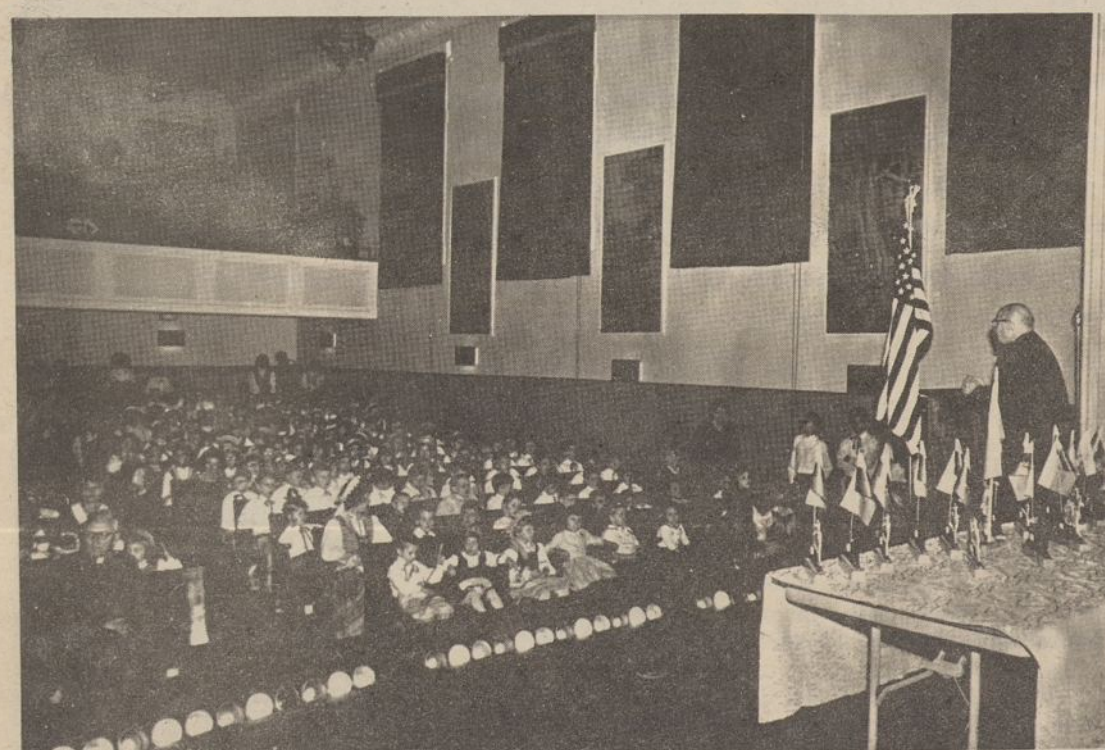
Zita Sodeikienė

"Judesys"

V.A. Račkausko nuotraukos

Kr. Donelaičio lituanistinėje mokykloje vasario 19 d. įvykusio Nepriklausomybės šventės minėjimo svečiai. Iš kairės: mokyt. O. Paulikienė, mokyt. Birutė Vindašienė, muz. J. Zdanis, Chic. LB Apygardos vicepirmininkas St. Ingaunis, Marquette Parko LB apylinkės pirmininkas J. Vaičiūnas, muz. P. Armonas, Tėviškės evangelikų parapijos klebonas kun. A. Trakis, ALT pirmininkas kun. A. Stašys ir Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis. V. Noreikos nuotrauka

Kr. Donelaičio lituanistinės mokyklos mokiniai, mokytojai ir tėvai (balkone) Vasario 16 d. minėjimo metu, Chicagoje š. m. vasario 19 d. Scenoje kalba Lietuvos gen. konsulas P. Daužvardis. V. Noreikos nuotrauka

VIEŠOS DISKUSIJOS

Kovo 19 d., 7:30 val. vak., šeštadienį, Jaunimo Centre, ruošiamos viešos diskusijos. Paskaitą "Mūsų bendradarbiavimas su pavergta tauta", skaitys prof. G. Galva. Oponentais pakviesti visuomeninių-politinių mokslų dėstytojai prof. M. Mackevičius, prof. dr. Z. Rekašius, prof. dr. T. Reimkis ir kt.

Diskusijas ruošia LB Gage Parko (Chicago) Apylinkės Valdyba. Visuomenė ir nariai kviečiami dalyvauti. (sg)

KAS GALI SAKYTI, KAD BRANGU?

DIRVOS PRENUMERATA METAMS

PER L. STUDENTŲ SĄJUNGĄ
STUDENTAMS

TIK \$6.00

UŽGAVĖNĖS ELIZABETH

Š. m. vasario mėn. 19 dieną, New Jersey Lietuvių Bendruomenės Apygardos Valdyba suruošė blynų balių. Pobūvis įvyko Elizabe-

tho Lietuvių Laisvės Sveatinėje, sutraukęs nemažą tautiečių būrį. Reikia pasakyti, kad dalyviai gražiai praleido laiką, turbūt dėl to, kad bendruomenės ruošiami vakarai paprastai pasižymi darnumu ir gera tvarka, tuo labiau, kad šio pobūvio tikslas buvo sukelti lėšų vykstančiam į Pasaulio Jaunimo Kongresą Chicagoje New Jersey jaunimui paremti.

Vakara atidarė N. J. Lietuvių Bendruomenės Apygardos pirmininkas inžinierius Vladas Dilis. Tai vienas iš nedaugelio mūsų vyresniosios kartos veteranų-visuomenininkų, dirbančių konkretų darbą, lietuviškumo labui. Programą išpildė vietinės meninės jėgos: moterų grupė "Birutė", Vladas Tursa su feljetonais ir dainininkė Ona Zubavičienė.

SKAITYKIT IR
PLATINKIT
DIRVĄ

MALE HELP WANTED

OWNER OPERATOR
PERMANENT LEASE

HENNIS Freight Temperature Control Division, 1960 tractor or later, tandem axle with sleeper. For information call Charlotte, North Carolina 704 — 596-5131.

An Equal Opportunity Employer (27-33)

Malonus pašnekesys ...užmiestiniu pasikalbėjimu su artimu žmogum!

Tai kažkas, kuo dažniau turėtume naudotis.

Ohio Bell

Part of the Nationwide Bell System

HELP WANTED MALE

WANTED JOURNEYMEN
or
1st CLASS SKILLED MEN
ALL AROUND MACHINISTS
DIE MAKERS
JIG & FIXTURE MEN
TOOL GRINDERS
TOOL MAKERS

Must be able to set up. Work from Blue Prints & Close Tolerance work. Day shift. Steady employment for qualified men. Fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE

LLOYD TOOL CO.

C 4341 S. SAGINAW
FLINT, MICH.

(25-30)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
OR
1st CLASS MEN
TOOL & DIE MAKERS
AND
PRESSMEN
SHEET METAL PROTOTYPE
LAYOUT MEN

Able to do hand work from blueprints. Steady work. Top rates. All benefits & profit sharing.

APPLY IN PERSON

HOFLEY MANUFACTURING CO.

22534 GROESBECK HWY.
WARREN, MICH.

(29-35)

JOURNEYMEN
DIE MAKERS
To build small progressive Dies from Part Print. Full or part time. Steady work. Top wages & overtime. Life & Hospitalization, fringe benefits.

CASS MACHINE

691 ANTOINETTE
DETROIT, MICH.

(29-35)

WANTED
JOURNEYMEN
or
1st CLASS MEN
BRIDGEPORT OPERATORS
TOOLMAKERS
LATHE OPERATORS
HARDING OPERATORS
VERTICAL MILL OPERATORS
&
HELPERS

Tool room experience fixtures & gauges. Day shift. Overtime & fringe benefits.

OLSEN MFG. CO.

4622 DELEMERE BLVD.
ROYAL OAK, MICH.

(27-31)

MALE

WANTED AT ONCE

JOURNEYMEN
TOOLROOM
MILL

MACHINE
REPAIRMEN

MUST HAVE
JOURNEYMEN STATUS.

BOWER ROLLER
BEARING DIV.

1181 Charlevoix
Detroit, Mich.

An Equal Opportunity
Employer

(27-33)

nė. Ši moterų vieneta, kuriam vadovauja muzikė Salomėja Čerienė-Mulks, sudaro Antanina Dovydauskienė, Ona Klimienė, Aldona Pitkunigienė, Stasė Ožalienė, Stella Strazdienė, Stefa Varneckienė ir Ona Zubavičienė. Jos pasirodo jau nebe pirmą kartą lietuvių programose ir šį kartą atliko septynias dainas. Toliau sekė lindenietis Vladas Tursa paskaitydamas du satyrinius motyvus parašytus feljetonus, vieną prisilaikant Anykščių šilelio eilėdaros ir kitą apie bendradarbiavimą su sovietų okupuota tėvyne.

Savo dainomis pasigėrėtinai gražiai pasirodė dainininkė Ona Zubavičienė. Jau po pirmo numerio klausytojas pastebėjo kruopščiai paruoštą dainų programą. Išpildymo frazių spalvingumas, dinamika ir kultūringai rami laikysena buvo pliusai, kuriais ji greit užgažavo pobūvio dalyvius. Tai yra svarbios sąvokos dainininko sėkmingumui užtikrinti. Pažymėtina, kad Ona Zubavičienė-Gailiūtė jau eilę metų lanko Stellos Volani-Končienės dainavimo studiją New Yorke ir yra neabejotinai pažengusi balso apvaldyme. Muz. Algirdas Kačanauskas jos sėkmingam pasirodymui buvo nepamainomas ir visais atvejais talentingas akomponuotojas.

(j. vbts.)

DETROIT

KONCERTAS

Kovo mėn. 20 dieną, 4 val. po pietų Detroito Lietuvių Kultūros Klubas rengia koncertą, kuris įvyks international Instituto patalpose. Visuomenė bus supažindinta su dviejomis talentingomis lietuvaitėmis iš Detroito: smuikininke Lenore Michaels ir pianiste Barbara Ūsas. Nors dar ir jaunos, tačiau jau turėjo daug progų pasirodyti tarp amerikiečių. Abi muzikės priklauso Michigan Musical Student League ir yra gavusios stipendijas į National Music Camp-Interlochen, Michigan. Bus išpildyti Mendelsohn, Beethoven, Mozart, Chopin ir kitų kompozitorių darbai. n. w.

ROBERT J. ADAMS

ATTORNEY AND COUNSELLOR AT LAW
WISHES TO ANNOUNCE THE OPENING OF HIS OFFICES
FOR THE GENERAL PRACTICE OF LAW

AT

18300 JOHN R. ST.

DETROIT, MICHIGAN 48203

883-1200

AREA CODE 313

PLANINGAS TAUPYMAS
moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4½%

Dabartinis dividendas
išmokamas du kartus
per metus.

MUTUAL
Federal
SAVINGS & LOAN
ASSOCIATION

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747

John J. Kazanowicz, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGAI

IVERTINKIME JAUNIMO GRAŽIAS IR PRASMINGAS PASTANGAS

Kovo 12 d., 7:30 v. v. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, jaunimo pastangomis rengiamas **religinis koncertas**, kurį išpildys Toronto lietuviai menininkai — **Ja-nina Liustikaitė** — sopranas, **St. Kairys** — smuikininkas ir kun. **Br. Jurksas** — vargonais.

Šie menininkai liet. visuomenei yra gerai žinomi, bet ne visoms liet. kolonijoms yra pasisekę juos atsikviesti, nes iš tolimesnių vietovių atvykti mūsų meno vienetams susidaro įvairių sunkumų bei kliūčių. Clevelandiečiai turėtų įvertinti jų atsilankymą koncertui kaip retą įvykį ir nepraleisti progos dalyvauti.

Turime suprasti ir įvertinti ir tai, kad iš šio koncerto likusį pelną rengėjai skiria Jaunimo Kongresui, kuris pareikalaus daug išlaidų, o didžiausios išlaidos tai padengimas kelionių atvykstantiems iš kitų kontinentų liet. jaunimui.

LB Clevelando I-os Apyl. Valdyba, įvertindama mūsų jaunimo pastangas rengiant šį koncertą prasingam tikslui, kviečia visuomenę gausiai dalyvauti.

• **D. L. K. Birutės Draugijos** Clevelando Skyriaus narės š. m. kovo mėn. 20 d., 9 val. ryto šv. Jurgio parapijos salėje parduos savo pagamintus skanėstus; tortus, pyragaičius ir šaldytus koldūnus.

Pelnas skiriamas Čiurlionio Ansamblio Sidabrinio Jubilėjaus leidiniui išleisti.

D. L. K. Birutės D-jos Valdyba

REMIA LIETUVIŠKĄ VEIKLĄ

Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu vadovybė, jautriai reaguodama į lietuviškus reikalus, aktyviai remia dirbančiuosius Lietuvos išlaisvinimo byloje. Praėjusiais metais, prisidėdama prie lapkričio mėn. 13 dienos žygio, paskyrė tam reikalui 100 dolerių auką. Savo posėdyje, apsvarsčius Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso svarbą Lietuvos išlaisvinimui, paaukojo kitą 100 dolerių, norint paskatinti ir padrąsinti lietuvių ir drąsiau kovoti už savo mielos Tėvynės išlaisvinimą.

Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu vadovybė yra paskyrusi aukų ne vien tik šiem dviem drąsiems žygiams, bet yra nepraleidusi nė vienos Clevelande lietuviškos organizacijos, kad ir karta menkesne auka.

Taip pat clevelandiečiams gerai žinomas šiam klube

PAGERBKIME MŪSŲ DIDĮJĮ KŪRĖJĄ

MIKALOJŲ KONSTANTINĄ ČIURLIONĮ

(1875-1911)

MINĖJIMAS-KONCERTAS CLEVELANDE

ĮVYKS 1966 JAUNIMO METAIS KOVO 20 D., 3:30 VAL. P. P.

ŠV. PANELĖS N. P. LIETUVIŲ PARAPIJOS SALĖJE (Neff Rd.)

Minėjime kalbės prof. A. AUGUSTINAVICIENĖ — tema M. K. Čiurlionio kūrybinis pasaulis.

Koncertinėje dalyje M. K. Čiurlionio kūrinius išpildys: pianistas A. KUPREVIČIUS, Lietuvių styginis kvartetas iš Chicagos, vysk. Valančiaus Liet. Mok. "AUKURO" ansamblis, LTM Čiurlionio Ansamblis. Dirigentas muz. ALFONSAS MIKULSKIS, Kanklių orkestro vadovė ONA MIKULSKIENĖ.

Minėjimas-koncertas prasidės numatytu laiku. Įėjimui aucojama: \$2.50, \$2.00 ir \$1.00 (vietos numeruotos). Kviečiamus galima įsigyti šv. Jurgio parapijos salėje po lietuviškų pamaldų, prie įėjimo ir užsakant telefonu pas I. JONAITIENĘ — 681-2849.

M. K. Čiurlionio dailės reprodukcijų parodos atidarymas — kovo 19 d., 7 v. v. Čiurlionio Namuose. Kalbės dailininkai — K. ŽILINSKIENĖ ir A. VAIKSNORAS.

Pamaldos, skirtos už M. K. Čiurlionio sielą — kovo 20 d., 10:30 val. šv. Jurgio bažnyčioje.

Kviečiame lietuvių visuomenę pagerbti Didįjį Genijų savo atsilankymu jo 90 metų gimimo ir 55 metų mirties minėjime.

Čiurlionio Ansamblio Sidabrinio Jubilėjaus Komitetas

Kaziuko mugė, kurią surengė skautės ir skautai šv. Jurgio parapijos salėje praėjusį sekmadienį, praėjo dideliu pasisekimu. Nuotraukoje skautininkė M. Švarcienė prie gražiai papuošto rankdarbiais "vežimo".

J. Garlos nuotrauka

veikias lietuviškos spaudos kampelis, kuriame galima rasti ir pasiskaityti visus lietuviškos spaudos leidinius.

• Amerikos Lietuvių Salės ir Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu Direkcija pasiskirstė pareigomis sekančiais:

Salės ir Klubu prezidentas — Jurgis Malskis, Salės viceprezidentas — Stasys Mačys, Klubu viceprezidentas — Zenonas Dučmanas, finansų sekretorius — Jonas Apanavičius, sekretorius Salės ir Klubu — Ignas Gatautis, išdininkas — Ernest Samas. Direktoriai — Alekas Banys, Stanley Halaburda ir Jonas Virbalis. Revizijos Komisija — Bronius Bernotas, Stasys Lukas ir Stanley Gužauskas.

• Dr. Marija Žilinskienė šį šeštadienį, kovo mėn. 12 d. liepsnos tapybos parodos atidaryme, 7 val. vakaro Naujos parapijos salėje, kalbės apie vaizduojamąjį meną.

Parodos atidaryme taip

pat dalyvaus ir žodį tars p. Sofija Smetonienė.

Girdėsime ir pakartotą Dr. P. Daužvardžio kalbą, pasakytą Chicagoje liepsnos tapybos parodos atidaryme.

Inž. M. Ivanauskas atsilankiusiems svečiams praktiškai pademonstruos šios tapybos darbo eigą. Paroda šeštadienį bus atidaryta iki 10 val. vakaro. Sekmadienį paroda atidaryta nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro. Į šią nepaprastai įdomią parodą kviečiama visa Clevelando visuomenė.

Kovo 15 d. paroda vyks St. John kolegijoje, vėliau Cleveland Library Art Gallery.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

• Adelė Benokraitienė energinga ir veikli ALRK Moterų Sąjungos 36 kuopos pirmininkė, Jaunimo Kongresui paremti yra surinkusi 100 dol.

• Prieš atnaujindami savo namą arba taip vadinamą "Homeowners", draudimus palyginkite savo mokėti paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

REIKALINGI vyrai ar moteris, lietuvių ar slovėnų tautybės, grožio saliono valymo darbams. Tektų dirbti po 4 val. du ar tris kart į savaitę. Atlyginimas 12 dol. ar \$1.50 į valandą. Reikia susikabinti angliškai.

Teirautis:
PORTARO BEAUTY SALON
13592 Euclid Ave.
Tel. LI 1-9191

(29-31)

HELP WANTED MALE

MILK MAN

Major dairy has an established milk route. For qualified man. Married, not over 40 yrs. old. Steady employment, year round. Fringe benefits.

CALL DAILY 641-8777 (27-29)

HELP WANTED MALE

DIEMAKER

Experienced, build and repair small dies. Steady work, overtime, paid vacations, fringe benefits, not a job shop. Metal stamping plan since 1901.

CLEVELAND METAL STAMPING CO.
3110 PAYNE 771-5100 (29-31)

Jaunosios skautės kviečia Kaziuko mugės lankytojus išbandyti savo laimę...

J. Garlos nuotrauka

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

PRIEŠ PIRKdami JŲSŲ PAGEIDAUJAMĄ AUTO MAŠINĄ, PIRMA TEIRAUKITES DĖL KAINOS IR MODELIO

"BUICK" ATSTOVYBĖJE

SIMS BROS INC.

21601 Euclid Ave.

Publikos mėgiama BUICK auto mašina patvari ir ekonomiška kelyje.

Jūsų patogumui naujame moderniška pastate visų rūšių modeliai. 60 mašinų išstatyta kasdieną klientų apžiūrėjimui ir demonstravimui.

Mandagus ir sąžiningas patarnavimas. Kreipkitės į PETRĄ MORKŪNĄ G. M. "BUICK" atstovą

Tel. 481-8800

Euclid, Ohio

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LINKIU DIRVAI TAPTI DIENRAŠČIU

PAREIŠKĖ VINCAS URBONAS — NAUJASIS
VILTIES ŠIMTININKAS

Šiomis dienomis Vilties šimtininkų grandinė vėl plėgė — į ją įsijungė mkt. Vincas Urbonas, gyv. Chicagoje, savo 100 dol. įnašą Vilčiai įteikdamas nuoširdžiam tautinės srovės veikėjui ir Dirvos rėmėjui Petrui Vėbrai.

Naujasis Vilties šimtininkas gimęs 1902 m. Vilniuje. Baigęs Šiaulių gimnaziją ir Ukmergės pedagoginius kursus, tapo mokytoju ir toje profesijoje Lietuvoje dirbo nuo 1925 iki 1944 metų. Tremtyje nuo 1945 iki 1949 metų buvo mokytoju Hanau lietuvių pradžios mokykloje ir gimnazijoje, Vokietijoje.

Mkt. Vincas Urbonas, be savo tiesioginio darbo, daug laiko ir pasišventimo skyrė visuomeninei veiklai, aktyviai dalyvaudamas įvairiose organizacijose, ypatingai Lietuvos šaulių Sąjungoje. 1932 m. apdovanotas šaulių žvaigžde.

Tapdamas naujuoju Vilties šimtininku, mkt. Vincas Urbonas su neužslepamu aukštaitišku nuoširdumu pareiškė: "Dirvos auksinės 50-ties metų sukakties proga, savo kukliu 100 dol. įnašu jungiuos į Dirvos leidėjų Vilties draugijos sambūrį, džiaugdamasis jos stiprėjimu ir tobulėjimu. Dirvos puslapius skaitydamas, žaviuos puikomis B. Railos akimirkomis ir V. Meškausko rašiniiais politinėmis temomis. Nemažesnis džiaugsmas yra tai, kad nemaža vietos skiriame mūsų jaunimo problemoms spresti ir jaunimo veiklai nuotraukomis pavaizduoti. Taip darydami, stipriname jaunimo tautinę sąmonę ir traukiame jį į lietuvišką veiklą. O kad Jūsų skiepijamoji tautinė dvasia duotų dar gražesnių vaisių, linkiu Dirvai tapti dienraščiu", — baigė gražiu linkėjimu naujasis Vilties šimtininkas mkt. Vincas Urbonas.

Vilties draugijos valdyba ir Dirvos redakcija nuoširdžiai sveikina naująjį savo šimtininką mkt. Vincą Urboną ir tikisi dar daug metų jį minėti Dirvoje. Vilties įnašas Dirvą stiprina, o pareikšti gražūs linkėjimai visus, kurie šiuo ar tuo prisideda prie Dirvos gerėjimo ir tobulėjimo, skatina pasistengti dar daugiau, nes ankstyvesnės pastangos pastebimos ir įvertinamos.

KAS GALI SAKYTI, KAD BRANGU?

DIRVOS PRENUMERATA METAMS

PER L. STUDENTŲ SĄJUNGĄ

STUDENTAMS

TIK \$6.00

Ar daug kas ta nuolaida pasinaudos?

A. A.

ALGIO BAKŠIO

netekus, mielą ponią IRENĄ, dukrelę KORNELIJĄ, bei visą šeimą gilaus liūdesio prislėgtą, nuoširdžiai užjaučiam ir kartu liūdime

Kostas Ramonas
Irena ir Petras Vėbra

Skaudžioje nedalioje,

MYLIMAI MOTINAI

Lietuvoje mirus, šaulę KUNIGUNDĄ KODATIE-
NĘ ir TERESIĄ KAVALIAUSKIENĘ su šeimo-
mis ir artimaisiais nuoširdžiai užjaučiame ir kar-
tu liūdime

Detroito šauliai

ADOMUI SMAGRAUSKUI

mirus, skausmo valandoje Jo žmonai EMILIJAI,
dukroms ir giminėms užuojautą reiškia

Inž. Jonas ir Pajauta Gaižučiai

Vienam iš pirmųjų D. L. Namų D-jos narių

ADOMUI SMAGRAUSKUI

mirus, Jo žmoną ir šeimą širdingai užjaučia

Detroito Lietuvių Namų
Draugija

LIETUVOS UNIVERSITETO SUKAKTIS

Artėja Vytauto Didžiojo Universiteto įsteigimo Kaune 50 metų sukaktis. Tai gal reikšmingiausias įvykis mūsų nepriklausomo gyvenimo organizavime, kurio svarbumą lietuvių tautos istorijoje sunku pervertinti. Apie Lietuvos Universiteto kūrimąsi ir veiklą šiek tiek oficialių žinių užsiliko įvairiose bibliotekose, bet jos sunkiai surandamos ir dažnai sunkiai prieinamos. Apie Universiteto gyvavimo paskutiniame nepriklausomybės laikotarpyje ir tokių žinių trūksta. Dar mažiau žinoma apie Universiteto veiklą 1941-1944 metais.

Lietuvių Profesorių Draugija Amerikoje jau nuo seniau rūpinosi užpildymo tos didelės spragos mūsų istorinėje literatūroje, išleidžiant plačią monografiją apie Lietuvos Universiteto įsteigimą Kaune ir jo veiklą. Tai ne tik labai svarbus reikalas, bet ir skubus, nes vis mažiau lieka gyvųjų tarpe Lietuvos Universiteto profesorių, kurie gyvu žodžiu galėtų papasakoti apie Universiteto darbą ir surištus su jo gyvavimu įvykius. Turime savo tarpe eilę profesorių, dirbusių dar pirmais Universiteto veikimo metais. Tai profesoriai: Gravrogas, Eretas, Končius, Tumėnienė, Dirmantas, Sennas, Stanka, Jurskis. Kai kurie iš jų dalyvavo ir Universiteto kūrimo darbe. Yra profesorių dirbusių Universitete vėlesniais metais. O laikui bėgant bus vis sunkiau duoti visapusišką, pilną tarpe gyvą Universiteto kūrimosi ir veiklos vaizdą. Ne tik beašliško, bet ir bent kokio nušvietimo mūsų Universiteto, jo darbo ir jo reikšmės Lietuvos gyvenime šių laikų Lietuvoje negalima tikėtis.

Todėl LPD Amerikoje valdyba pavedė jos vicepirm. inž. J. Ruginiui imtis organizuoti monografijos ruošimo darbą. Š. m. sausio mėn. įvyko pirmas organizacinis posėdis, kuriame pasitarta dėl monografijos ir jos ruošimo darbo metmenų. Vasario mėn. 2

d. įvyko antras posėdis, kuriame plačiau aptartas reikalas ir išrinkta redakcinė komisija iš profesorių, gyvenančių Chicagoje, į kurią įėjo atstovai visų Universiteto fakultetų. Ją sudaro profesoriai: Vysk. V. Brizgys, S. Dirmantas, P. Čepėnas, P. Jonikas, J. Paupe-
ras, J. Meškauskas, P. Dilys, M. Mackevičius ir J. Rugis. Į monografijos ruošimo darbą nutarta kvieisti ir tuos profesorius, kurie gyvena ir ne Chicagoje. Prie bendros Universiteto veiklos apžvalgos dirba dr. Rukša, Vokietijoje.

Monografijoje numatoma įdėti ir atskirų fakultetų apžvalga, studentijos gyvenimo ir veikimo apžvalga ir atsiminimus apie Universiteto kurimąsi ir veikimą. Daug dėmesio bus skirta Lietuvos okupacijos laikams karo metu. Norima, kad monografija duotų galimai pilnesni vaizdą ne tik apie patį Universitetą bet ir apie jo reikšmę Lietuvos kultūriniame gyvenime. Monografijoje numatoma ir plati santrauka anglų kalba.

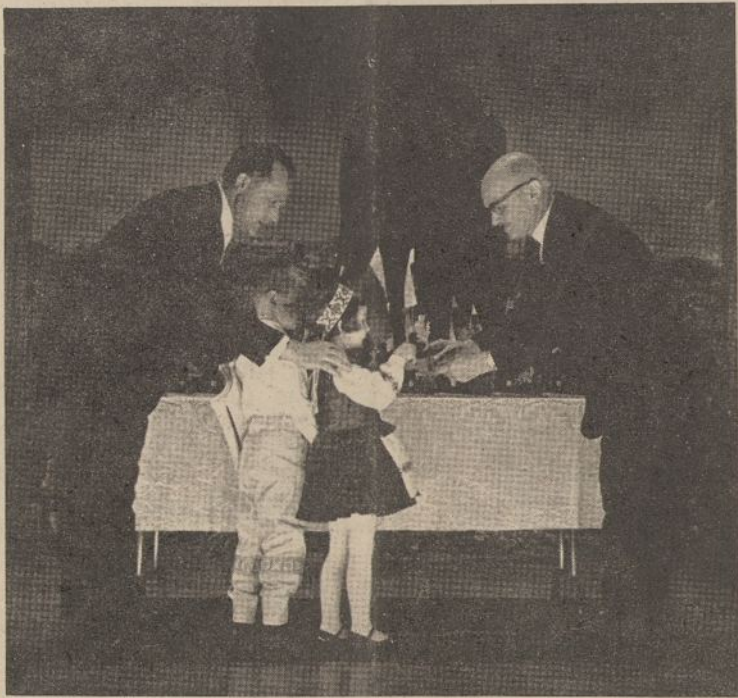
Z. MALSKAJČIO MIRTIES PRIEŽASTIS

Papildomis žiniomis iš Naujosios Zelandijos pranešta, kad vasario 8 d. Aucklande žuves studentas Žilvinis Malskaitis mirė nuo tiesioginių eismo nelaimės žaizdų. Eismo nelaimės metu buvo sužalota tik kairė ž. Malskajčio koja. Vienok kojos lūžys buvo sunkus ir pareikalavo operacijos. Atsigaunant iš po operacijos išsivystė vėmimas, skilvio rūgštys pateko į kvėpavimo organus ir sugadino plaučius. Antra dieną po operacijos ž. Malskaitis mirė Aucklando ligoninėje.

CHICAGO

• Antano Pavasario, lyrinio tenoro dainų rečitalis, įvyks "Laiškai Lietuviams" metiniame parengime š. m. kovo mėn. 12 d. Jaunimo Centro salėje, Chicagoje.

Solistas atliks įdomią programą, susidedančią iš operų arijų ir įvairių dainų mūsų ir svetimtaučių kompozitorių. Antanas Pavasaris Venecueloje, Caraco miesto operoje, dainavo pirmajam tenoro partijas.

Vasario 16 d. proga Kr. Donelaičio lituanistinėje mokykloje visų skyrių ir klasių mokiniams buvo įteiktos tautinės vėliavėlės. Parengiamojo skyriaus mokiniams vėliavėlę įteikia Lietuvos gen. konsulas P. Daužvardis. Mokinius palydi mokyklos vedėjas Julius Širka, V. Noreikos nuotrauka

JUANITAI S. KIZLAUSKIENEI

staiga mirus, vyrui KAZIMIERUI nuoširdžiai užuojautą reiškia

Litas Investavimo
Klubas Detroito

Dr. Stasys Bačkys, Lietuvos pasiuntinybės Washingtone patarėjas, kalba Vasario 16 minėjimo Rochesterioje.

Inž. J. Karklio nuotrauka

VASARIO 16 ROCHESTERYJE

Lietuvos pasiuntinybės patarėjas dr. St. Bačkis, pradėdamas savo turiningą paskaitą, gausiai susirinkusius Rochesterio lietuvių bei svečius iš tolimesnių vietovių nukėlė trumpam į tėvynę. Panagrinėjęs Lietuvos laisvinimo kovos prasmę ir palietęs mūsų tautinės garbės ir valstybinės sąmonės reikalus, tvirtino, kad nėra pasaulyje jėgos, kuri galėtų paneigti lietuvių tautai teisę į laisvę ir nepriklausomybę. "Nėra laisvame pasaulyje vyrų, kurie pasakytų, kad lietuvių tauta neturi teisių būti laisva ir nepriklausoma. Tik dėl sovietų militarinės okupacijos jungo — lietuvių tauta negali atgauti laisvės", — kalbėjo jis.

Baigdamas pasidžiaugė, kad laisvės kovos dvasia pas mus dar nėra mirusi. Jis kreipėsi į jaunimą, ragindamas jį aktyviau jungtis į Lietuvos vadavimo darbus, nes šie metai — Jaunimo Metai. Taip pat — sukilimo metai. Prieš 25 m. jaunimas vijo rusus iš Lietuvos.

Vasario 16 minėjimas Rochesterioje praėjo su dideliu pasisekimu. Jį pravedė vietos Alto skyrius. Minėjimas pradėtas radijo WHEC programa, kurią gražiai pravedė R. Kiršteinas. Į Rochesterio lietuvių visuomenę kalbėjo kongr. Fr. Horton ir Vliko pirm. V. Sidzikauskas.

Iškilmingas mišias už žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus, kankinius ir Sibiro tremtinius atnašavo kun. Liudas Januška, ir pasakė puikų patriotinį pamokslą. Pamaldose organizacijos dalyvavusios su vėliavomis.

Iškilmingas minėjimas įvyko šv. Jurgio parapijos salėje. Minėjimą atidarė dr. Vl. Lelis, Alto valdybos vicepirm. Sugiedoti himnai ir kleb. kun. Pr. Valukevičius paskaitė invokaciją iš Sibiro maldaknygės maldų. Svečius amerikiečius gražiai pristatė Pr. Jurgelionis-Jurlen. Kalbėjo: burmistras Fr. Lamb, kongr. Horton, rašyt. Stephen May ir kiti lietuvių draugai.

Susirinkime priimta rezoliucija, kuria paskaitė Otilija Vosyliūtė.

Aukų surinkta virš 1000 dol. Nežiūrint pūgos, atsilankiusių minėjime buvo daugiau, negu paskutiniaisiais metais. Taip pat ir aukų daugiau surinkta. Tai geri ženklai.

Kleb. kun. Pr. Valukevičiaus rūpesčiu buvo įskabinta Lietuvos vėliava prie burmistro rūmų vasario 16 d.

Vietos studentų skyrius rinko parašus J. Tautoms peticijai.

Apie minėjimą buvo pranešta per vietos televiziją ir radiją.

Meninę programą atliko LB choras, kuriam dirigavo V. žmuidzinas, akomp. R. Obalis. J. Jurkus

Dvi jaunos tautinių šokių mokytojos, dirbančios Kr. Donelaičio lit. mokykloje Chicagoje, gražiai paruošusios tautinius šokius Vasario 16 d. minėjimui. Iš kairės: Birutė Balčiauskaitė ir Laima Čepaitytė, V. Noreikos nuotrauka